

Henryk Gmiterek
(Instytut Historii UMCS, Lublin)

Instrukcja sejmiku lubelskiego posłom na sejm 1581 roku

Lublin sejmik instruction for the Sejm delegates in 1581

STRESZCZENIE:

Komentowana edycja instrukcji sejmiku lubelskiego dla posłów na Sejm z 1581 r.
Słowa kluczowe: parlamentaryzm, sejmik lubelski, instrukcje sejmikowe, XVI w.

Pomimo bogatego już dorobku historiograficznego w badaniach nad dziejami staropolskiego parlamentaryzmu, dekada rządów Stefana Batorego ciągle oczekuje pod tym względem na swojego dziejopisa. Żaden z sejmów tego okresu nie doczekał się dotąd gruntowniejszego opracowania, choć problematyka ta nie pozostawała na poboczu zainteresowań badaczy. Leszek Kieniewicz opublikował obszerne studium poświęcone senatowi czasów batoriańskich¹, zaś izbie poselskiej wiele uwagi poświęciła w swojej najnowszej książce Ewa Dubas-Urwanowicz². Stosunkowo najmniej wiemy o przygotowaniach szlachty do kolejnych, zwoływanych przez króla sejmów, jej stanowisku wobec propozycji wnoszonych pod obrady przez monarchę. Nie wykształciła się jeszcze wówczas tradycja wnoszenia uchwalanych na sejmikach instrukcji dla posłów do ksiąg grodzkich, więc z całego XVI stulecia zachowało się ich niewiele³.

Odnosi się to również do sejmików poprzedzających sejm warszawski z początku 1581 r. W żadnym z opublikowanych dotychczas zbiorów

---

¹ L. Kieniewicz, *Senat za Stefana Batorego*, Warszawa 2000.

² E. Dubas-Urwanowicz, *O nowy kształt Rzeczypospolitej: kryzys polityczny w państwie w latach 1576-1586*, Warszawa 2013.

³ Np. z „górnego” sejmiku województw wielkopolskich w Środzie takich instrukcji sprzed 1600 r. zachowało się zaledwie 8, por. *Akta sejmikowe województwo poznańskiego i kaliskiego*, t. I, cz. 1, wyd. W. Dworzaczek, Poznań 1957.

akt sejmikowych instrukcji dla posłów obranych na sejmikach przed tym sejmem nie znajdziemy. Wincenty Zakrzewski opublikował co prawda zaczerpnięte z relacji dla marszałka wielkiego koronnego Andrzeja Opałńskiego postanowienia przyjęte przez szlachtę wielkopolską na sejmiku w Środzie (4 punkty) i sandomierską w Opatowie (7 punktów)⁴, z pewnością nie stanowią one jednak pełnych instrukcji poselskich, a zawierają tylko wybrane, interesujące dla adresata artykuły. Wydaje się zatem, że zachowane w krakowskim Archiwum Sanguszków *Artykuły na sejmiku lubelskim powiatowym d. 24 decembris 1580* zasługują na publikację nie tylko jako dokument poświadczający stanowisko zajęte przed sejmem przez szlachtę lubelską, ale także jako wyraz szerszej opinii szlacheckiej. Wzbogacają one przy tym naszą wiedzę co do składu lubelskiej reprezentacji sejmowej tego czasu, tym bardziej, że nie były znane Magdalenie Ujme⁵, autorce monografii sejmiku lubelskiego.

Uniwersały zwołujące sejm do Warszawy na 22 stycznia 1581 r. rozesełane zostały 15 listopada 1580 r. z Wilna, gdzie Stefan Batory zatrzymał się w drodze powrotnej ze zwycięsko zakończonej ekspedycji na Wielkie Łuki⁶. Zwycięstwo wielkołuцьkie, choć Batory powracał w glorii triumfatora, nie zakończyło zmagania Rzeczypospolitej z Moskwą. Król nie krył przy tym, że zamierza je kontynuować, na to niezbędne były jednak pieniądze, a te mógł król uzyskać od szlachty tylko na sejmie. To był główny powód odwołania się do opinii szlacheckiej, choć świeże doświadczenia z poprzedniego sejmiku nie nastrojały króla zbyt optymistycznie. Dla szlachty sejm miał być wszakże czymś więcej. Forum sejmowe stać się miało areną dalszego ciągu zabiegów o reformę państwa, przeciwstawienia się dotychczasowym nadużyciom prawa ze strony monarchy i zapobieżenia naruszaniu praw i wolności szlacheckich w przyszłości. Pomimo podziwu i uznania dla zasług monarchy w dziele zapewnienia bezpieczeństwa zewnętrznego, szlachta nie jest skłonna przymykać oczy na interesujące ją najbardziej kwestie wewnętrznej polityki króla i jego najbliższego otoczenia. Nie kryje przy tym obaw, że Stefan Batory podejmuje działania, które nie tylko nie naprawiają dotychczasowych słabości w funkcjonowaniu państwa, ale zmierzają – kosztem uprawnień ogółu szlacheckiego – ku wzmocnieniu władzy monarszej⁷.

⁴ W. Zakrzewski, *Stefan Batory*, Kraków 1887, s. 152-154 (Dodatki).

⁵ M. Ujma, *Sejmik lubelski 1572-1696*, Warszawa 2003. Instrukcję tę wykorzystywali natomiast w swoich opracowaniach E. Dubas-Urwanowicz i L. Kieniewicz (zob. przyp.1), komplet poselski przywołany zaś został w publikacji *Posłowie ziemscy koronni 1493-1600*, red. I. Kaniewska, Warszawa 2013, s. 268.

⁶ *Posłowie ziemscy koronni*, s. 265; *Volumina constitutionum*, t. II, vol. 1, Warszawa 2005, s. 445.

⁷ E. Dubas-Urwanowicz, *op. cit.*, s. 100-101.

Wszystkie te dylematy widać także w publikowanej niżej instrukcji przedsejmowego sejmiku lubelskiego. Zebrał się on w samą wigilię Bożego Narodzenia 1580 r., tradycyjnie w kościele Dominikanów w Lublinie. Na posłów wybrani zostali Andrzej Borkowski, pisarz ziemski lubelski, niedawno deputat do Trybunału Koronnego, później jeszcze dwukrotnie wybierany posłem, zdobywający sobie popularność wśród szlachty Stanisław Ryszkowski, późniejszy sędzia ziemski łukowski⁸ oraz Jakub Sienieński⁹. Dodajmy, że podczas obrad sejmu sporą aktywnością w senacie wyróżniał się też wojewoda lubelski Jan Tarło, opowiadający się za kontynuacją wojny¹⁰. Jego postawa z pewnością miała wpływ na stanowisko samej szlachty lubelskiej, jak i reprezentujących ją posłów. Było to istotne zwłaszcza w najważniejszej dla króla sprawie – pieniędzy na kontynuowanie wojny. Batory liczył, że uda mu się przekonać szlachtę do uchwalenia od razu trzyletniego poboru. Na sejmie przemawiający w jego imieniu kanclerz Jan Zamoyski argumentował, iż podczas planowanej nowej kampanii wojennej *dalej niżli 200 mil ... ciągnąć trzeba, jeden pobór wynijdzie na same przejażdżki*¹¹. Tymczasem większość sejmików opowiadała się co najwyżej za jednym poborem w wysokości 1 zł od łanu. Również w Lublinie pozwolono posłom zgodzić się na *pobór jeden na rok przyszły, a nie więcej jedno jeden i nie większy, jedno jaki teraz jest*. Tę stanowczość łagodziło nieco zalecenie, *aby się zgadzali z województwy krakowskim i sandomierskim, jeśli też oni będą ku dobremu Rzeczypospolitej się przyklaniać*, ponieważ zwłaszcza Krakowianie skłonni byli wyrazić zgodę na dwa pobory¹². Do kompromisu zachęcał też wojewoda Tarło, mówiąc w jednym ze swoich sejmowych wotów: *Acz nie ma poseł nic nad rozkazanie czynić, jednak gdy też nad rozkazanie co dobrego Rzeczypospolitej sprawi, est laude dignus*¹³. Ostatecznie posłowie lubelscy zgodzili się wraz z całym sejmem na dwa pobory. Ich wybieraniem w województwie lubelskim miał się zająć Łukasz Żyryński¹⁴.

Warto zauważyć, że postawą szlachty lubelskiej wobec aktualnych wówczas spraw kraju zainteresowani byli najwyżsi dostojnicy państwo-

⁸ Jego biogram pióra W. Kłaczewskiego w *Polskim słowniku biograficznym*, t. XXXIII, Wrocław 1991-1992, s. 567.

⁹ Najprawdopodobniej syn Wiktoryna, zob. K. Niesiecki, *Herbarz polski*, t. VIII, Lipsk 1841, s. 358.

¹⁰ *Akta sejmu walnego warszawskiego in anno 1581 ad 22 januarii naznaczonego*, w: *Sprawy wojenne króla Stefana Batorego. Diariusze, relacje, listy i akta z lat 1576-1586*, wyd. I. Polkowski, Kraków 1887, s. 292 nn.

¹¹ *Ibidem*, s. 301.

¹² *Ibidem*, s. 306.

¹³ *Ibidem*, s. 308.

¹⁴ *Volumina constitutionum...*, s. 455-463 (Uniwersał poborowy).

wi. Z listu Jana Bojanowskiego, sekretarza królewskiego przebywającego w bliskim otoczeniu kanclerza Jana Zamoyskiego do marszałka Andrzeja Opalińskiego pisanego w Warszawie 13 stycznia 1581 r. wynika, że wiadano tam już wówczas o postanowieniach sejmiku lubelskiego. Największą troską Zamoyskiego miało być zobowiązanie posłów do zgodzania się z *Sandomierzany* oraz zawarte w instrukcji artykuły odnoszące się do wojska. Wiedział też kanclerz o żądaniu sejmiku, by młody Jan Rokossowski, syn zmarłego niedawno podskarbiego i dzierżawcy żup solnych Jakuba Rokossowskiego, odpowiadał przed Trybunałem za to, *co ludzie złupili zdarł ojciec jego, że po 7 fl. batwan soli przedawał, który po fl. 4 przedawan być miał*¹⁵. Obawy Zamoyskiego brały się z wyraźnego dystansowania się Sandomierzan od poparcia kolejnego etapu wojny z Moskwą i ich skłaniania się – wykorzystując nastroje Litwinów – do *skończenia tej wojny*. Także inne punkty przyjęte na sejmiku w Opatowie w większości znalazły swoje odbicie w poruczeniach uchwalonych dla posłów lubelskich. Dotyczyły to m. in. ograniczenia roli Węgrów w wojsku, przeznaczenia na potrzeby wojny trzeciej części dochodów z królewszczyzn, naprawienia przez króla dotychczasowych *exorbitantiae et errores, które się przeciwko prawu dzieją*¹⁶.

Zwraca uwagę relatywnie duża skuteczność wprowadzania postulatów sformułowanych na sejmiku lubelskim pod obrady sejmu. Echa niemal wszystkich z nich znajdziemy w zachowanym diariuszu tego sejmu, a większość z nich znalazła swój finał w podjętych na sejmie uchwałach. Nie zawsze były to co prawda uchwały mogące w pełni satysfakcjonować lubelską szlachtę. Nie udało się na przykład zablokować konstytucją sejmową planów powołania nowej komory celnej w Łukowie i wprowadzenia nowego „myta podlaskiego”, czego posłowie mieli domagać się stanowczo od króla, ale powołani zostali osobni komisarze, których zadaniem było spisanie na nowo instruktarza wybierania myt koronnych, *aby niesłuszne dręczenie i uciśnienie ludzi nie było nad swobody koronne*¹⁷.

Publikowana instrukcja sejmiku lubelskiego zachowana została w rękopisie 32, s. 205-209 Archiwum Sanguszków, przechowywanego dziś w Archiwum Narodowym w Krakowie, Oddział na Wawelu. Jest to współczesna epoce kopia, zachowana w niezłym stanie. Przy publikacji źródła stosuję modernizację tekstu oraz kieruję się wytycznymi *Instrukcji wydawniczej dla źródeł historycznych od XVI do XVIII w.*, red. K. Lepszy, Wrocław 1953.

¹⁵ W. Zakrzewski, *op. cit.*, s. 151.

¹⁶ *Ibidem*, s. 153-154 (*W Opatowie te artykuły są*).

¹⁷ *Volumina constitutionum*, s. 446.

[s. 205] Artykuły na sejmiku lubelskim powiatowym d. 24 decembris anno 1580.

Naprzód aby Król JMć zupełną ławicą na ten sejm zasięść raczył, gdyż tak jest ławica za wolą Bożą osierociąta, że Majestas Regni vix et aegre sustentatur. To jest aby Król JMć na początku sejmu wedle konstytucyjey vacantiae rozdać raczył. Prosić Króla JMci, aby raczył urzędy i vacantiae wedle prawa rozdać raczył, to jest aby indigenis et possessionatis były rozdane tak duchowne, jako i świeckie. A jeśli te, które disordine, a nie wedle prawa rozdane byli, aby to Król JMć meliorować raczył. Sin minus my stojąc przy prawie pospolitym opowiadamy się iis illis nulla praestabitur obedientia.

Panowie posłowie mają deputatów takrocznych pytać, co takrok za konkluzją sejmu przeszłego uczynili i jeśli ich konkluzya jest ex Reipublicae¹⁸. A sami panowie posłowie nie mają się tego ważyć, aby mieli deputaty na konkluzją sejmu zostawiać, ale sami tego mają dojrzeć, aby konkluzya sejmu statecznie się przy nich zawarła i nie mają Króla JMci żegnać, aż by im konkluzya za pieczęcią dano, albo z niczym cum protestatione odjechać.

Na konstytucyje, jeśli by jakie potrzebne byli, deputatów nie dawać mają, ale aby je z góry na piśmie podano, a na dole aby je panowie posłowie korrygowali, a jeśli by co arduum albo nowego było, tedy do braciej wziąć mają.

Decreta trybunalne aby in suo robore zostały i zostawały.

Liczbę aby stateczną pana szafarz pan Gołuchowski¹⁹ ukazał z tych pieniędzy poborowych i czemu płacono Węgrom, a Polakom nic, skąd skaza, zniszczenie braciej naszych żołnierzy przyszło, część z niepłacenia, część z prędkiego i nieporządnego rozpuszczenia.

[s. 206] Trzy części z dzierżaw i dóbr królewskich aby były oddawane na wydawanie stołu Króla JMci, aby Król JMć nie z poboru, ale z dóbr swoich wydawane mieć raczył.

Przypatrzeć się temu, jeśli by Korona mogła albo nie mogła dać obrony bez cudzoziemców, których to niemało z wielkim kosztem i wielką szkodą koronną i z wielkim ubliżeniem wolności naszej chowają.

---

¹⁸ Na zakończenie burzliwego, obradującego w Warszawie od 23 XI 1579 r. do 12 I 1580 r. sejmu uchwalono uniwersał poborowy, pod koniec którego znalazły się także przepisy o charakterze konstytucji sejmowych, m. in. zwalniające żołnierzy na czas kampanii wojennej od odpowiedzialności sądowej, por. *Volumina constitutionum*, s. 431, 441-442.

¹⁹ Zapewne Jan Gołuchowski, dworzanin królewski.

Konstytucją o pieszych z królewskich dóbr²⁰ nie chcemy i protestujemy się, aby się miała rozumieć na dalsze czasy, jedno na tę wojnę moskiewską. I libertacje, jeśli by im które nadano, aby były abregowane i aby im więcej nie dawano, a ci, którzy już są obrani, którzy w domach są, aby byli pod posłuszeństwem starosty dla exorbitancji, które się już przez nie pokazują.

Na panów duchownych dobra, aby mieli chować takie z swych dóbr chłopcy na wojnę ze dwudziestu łąnów, na to żadnym obyczajem nie zezwalać, i owszem, choćby księża ichmci na to się podali, tedy się protestować, że to jest contra libertatem.

Confraternitates in Reipublicae żadne aby nie były czynione, i jeśli które są uczynione, aby sub fide et honore były zakazane. Et hoc sub poena in confoederatione descripta, ponieważ żeśmy są wszyscy confratres, iuxta vim confoederationis.

De banitis takrocznego sejmku namowy we wszystkim aprobujemy i one aby były in executionem wiedzione, starać się o to mają.

Infames omnes sine exceptione aby już jako ci, qui pro mortuis mają być rozumiani, aby nigdy nie byli do czci przywróceniu, gdyż takim przywracaniem większe okno ku zabijactwu i niecnoty się otworzy. Bo jako umarłego niepodobna rzecz wskrziesić, tak też żadna praeminentia infamem ku czci, którą za swą niecnotę stracił, wrócić nie może.

Proces przeciw Ościkowi²¹, jeśli się stał wedle prawa, egzaminować.

[s. 207] Namowy takrocznego sejmku o rusznicach we wszystkim aprobujemy²², aby się i plebei w to zamykali, jeśli by kto tak szlachcica, jako i plebeium z rusznice zabił.

Panom krakowianom mieszczanom dopomagać przeciwko tym, którzy im dziewczki gwałcą i którzy im despekty wyrządzają i Króla JMci prosić, aby im sprawiedliwość uczyniono, także i sługom Samuela Zborowskiego, którzy tam w Krakowie wielkie złości i mężobójstwa czynili i barwierza zabili.

Żydowie nie chcą się zachować w Rzeczypospolitej wedle konstytucji, to jest iż się wdawają w sprawy Rzeczypospolitej stanowi szlacheckiemu należące, tedy prosić Króla JMci, aby pohamowani od tego byli

²⁰ Nawiązanie do konstytucji *Pieszki* sejmku 1578 r., powołującej tzw. piechotę wybrańską, por. *Volumina constitutionum*, s. 419.

²¹ Grzegorz Ościk, pan litewski, został w czerwcu 1580 r. oskarżony o szpiegostwo na rzecz cara i różne fałszerstwa, skazany przez króla za zgodą senatu na śmierć i stracony. Wywołało to zarzuty przeciwko Batoremu, twierdzono bowiem, że Ościka mógł sądzić jedynie sąd sejmowy, por. J. Besala, *Stefan Batory*, Warszawa 1992, s. 293-295.

²² „Namowy” te znalazły swój finalny wyraz w konstytucji sejmku 1581 r. *Rusznicy używanie*, *Volumina constitutionum*, s. 446.

i aby tych ceł i myt nie trzymali, a jeśliby Żydowi kto arendował albo najął, tedy sto grzywien przepadł, o którą aby był pociągnion przez kogożkolwiek do Trybunału.

Tutorowie aby suos minorenses do kwitów z opiek i do żadnych zapiśców nie stawali, aż we dwudziestu i czterech lat.

Aby Król JMć na tym raczył z łaską przestać na poborze, który na obronę dawamy, a nie raczył dawać inhibiej ani libertacyi od sądów i sprawiedliwości żadnemu, abyśmy woluntariuszom i żołnierzom i majątnościami naszymi nie płacili, bo tego jest wiele, że przez te inhibitia i libertacje wielką ciężkość ludzie cierpią mając krzywdy od ludzi żołnierskich, którzy uczyniwszy krzywdę ludziom usprawiedliwić się nie chcą, a sprawiedliwość tymi inhibitiami ludziom odkładają i hamują.

Z potomkiem żupnika zeszłego²³, aby na Trybunale odpowiadał o to, co ludzi zdał sprzedawając bałwany po siedmi złotych, które z wieków bywały po cztery złote.

Oprawę królowej JejMci aby jej uczyniono wedle prawa²⁴.

[s. 208] Ludziom koronnym aby naleziono obyczaj, aby się sprawiedliwość stała o długi nieboszczyka Króla Augusta i aby im ukazano długi na dobrach dziedzicznych nieboszczyka Króla Augusta.

O powinność Króla JMci napominać wedle obowiązku tak w Węgrzech, jako i przy koronacyjej jego uczynionych, także i o rządzie domowym et de modo electionis.

Roki urzędowskie aby były postanowione na czwartek po Wielkiej Nocy²⁵.

Też nas to dochodzi, że imo nasze prośby, któreśmy już po dwa sejmy do Króla JMci czynili, myto nowe podlaskie i komorę w Łukowie skarbu postanowić chcą, co jest ku wielkiej szkodzie województwa naszego, przeciw wolnościom naszym. Przeto poruczamy panom posłom, aby nasze pierwsze prośby in effectum przyszły, to jest aby Król JMć tej komory w Łukowie zaniechać rozkazał, czego jeśliby uprosić nie mogli, protestować się mają, iż tej komory tam cierpieć nie chcą²⁶.

Posły obraliśmy na ten sejm zpośrodku siebie urodzone pany Jakuba Sienieńskiego, Stanisława Ryszkowskiego i Andrzeja Borkowskiego, którym daliśmy zupełną moc, aby gdy to wszystko, co się wyżej napisało wy-

²³ Jan Rokossowski, syn zmarłego 13 VII 1580 r. podskarbiego koronnego Jakuba Rokossowskiego, dzierżawcy żup solnych, por. *Polski słownik biograficzny*, t. XXXI, Wrocław 1989, s. 534-537.

²⁴ Por. *Volumina constitutionum*, s. 453.

²⁵ *Ibidem*, s. 448; roki przeniesiono z Wielkiego Czwartku na „czwartek po Wielkiej Nocy”.

²⁶ Por. *ibidem*, s. 446: *Myta*.

pełniło i to u Króla JMci otrzymali, aby na obronę Królowi JMci pozwolili pobór jeden na rok przysły, a nie więcej jedno i nie większy, jedno jaki teraz jest.

[s. 209] Około pomnożenia skarbu pospolitego dobrze, aby wždy kiedy o tym mówiono.

Quarty aby privato nomine Król JMć nie brał, jedno za dozwoleciem sejmowym, i aby to zawždy konstytucyją było warowane.

Tymże panom posłom zlecamy, aby się zgadzali z województwy krakowskim i sandomierskim, jeśli też oni będą ku dobremu Rzeczypospolitej się przyklaniać.

Ichmciom panom hetmanom wszystkim, tak tym, którzy teraz z Królem JMcią na tej potrzebie byli, jako i tym, którzy tak rok pod Połockiem na potrzebie z Królem JMcią byli i wolontariuszom dziękować mają, i aby dziękowanie nie tylko terazniejszym, ale i pod Połockiem było, jednych przed drugie nie wysławiając, a nagrodę za ich służby aby im Król JMć uczynił, wszakże taką, która by nie była z ubliżeniem prawa pospolitego i egzekucyjej praw koronnych.

Za panem Taranowskim²⁷ i panem Dzierżkiem²⁸ się przyczyniać, aby Król JMć służby ich nagroził, także za panem sędzim lubelskim²⁹, wszakże aby ta nagroda nie była przeciw prawu i egzekucyjej praw koronnych.

BIBLIOGRAFIA:

Akta sejmikowe województwo poznańskiego i kaliskiego, t. I, cz. 1, wyd. W. Dworzaczek, Poznań 1957.

Akta sejmu walnego warszawskiego in anno 1581 ad 22 januarii naznaczonego, w: *Sprawy wojenne króla Stefana Batorego. Diariusze, relacje, listy i akta z lat 1576-1586*, wyd. I. Polkowski, Kraków 1887.

Besala J., *Stefan Batory*, Warszawa 1992.

Dubas-Urwanowicz E., *O nowy kształt Rzeczypospolitej: kryzys polityczny w państwie w latach 1576-1586*, Warszawa 2013.

Kieniewicz L., *Senat za Stefana Batorego*, Warszawa 2000.

Kłaczewski W., *Ryszkowski Stanisław, w Polski słownik biograficzny*, t. XXXIII, Wrocław 1991-1992, s. 567.

Niesiecki K., *Herbarz polski*, t. VIII, Lipsk 1841.

Posłowie ziemscy koronni 1493-1600, red. I. Kaniewska, Warszawa 2013.

Ujma M., *Sejmik lubelski 1572-1696*, Warszawa 2003.

²⁷ Andrzej Taranowski, cześnik halicki; na sejmie 1581 r. nagrodzony za swą służbę sumą 10 tys. zł, *Volumina constitutionum*, s. 454.

²⁸ Zapewne Krzysztof Dzierżek, wysłany jeszcze przez Zygmunta Augusta do Konstantynopola, skąd przysyłał wiadomości dotyczące sytuacji politycznej w Turcji i jej stanowiska wobec sytuacji w Rzeczypospolitej.

²⁹ Piotr Kaszowski.

Volumina constitutionum, t. II, vol. 1, Warszawa 2005.
Zakrzewski W., *Stefan Batory*, Kraków 1887.

ABSTRACT:

A critical and commented edition of the Lublin sejmik instruction for the Sejm delegates in 1581.

Keywords: parliamentarism, Lublin sejmik, instructions, 15th c.

Henryk Gmiterek - prof. dr hab., kierownik Zakładu Historii XVI-XVIII wieku Instytutu Historii UMCS, autor ok. 300 publikacji dotyczących dziejów polskiej reformacji, relacji polsko-czeskich w XVI-XVII w. oraz szeroko rozumianej Lubelszczyzny w dobie wczesnonowożytnej, wydawca źródeł historycznych. Kontakt do Autora: hgmiter@wp.pl.